

[Handelsministeren.]

strækkelig mulighed for at gribe ind over for urimelige prisstigninger.

De områder, der ikke dækkes af monopolloven, omfatter dels varer, som er udsat for en så stærk konkurrence, at der herigennem sættes en grænse for pris- og avancestigninger, dels varer, for hvilke det ikke kan afvises at der kan være tale om en mindre virksom konkurrence. Den frie konkurrence gør sig her kun gældende med en vis træghed, og der kan opstå muligheder for urimelige pris- og avancestigninger. F. eks. kan den sædvanemæssige procentberegning af avancerne medføre, at priserne stiger med større beløb, end stigningen i omkostningerne i sig selv berettiger.

Monopoltilsynets beføjelser på dette område indskrænker sig til de almindelige bestemmelser i loven om indseende med priser, hvorefter tilsynet er bemyndiget til iværksættelse af undersøgelse af pris- og avanceforholdene på konkrete områder efter anmodning af forbruger-, producent- eller handelsorganisationer samt til senere offentliggørelse af resultatet af de pågældende undersøgelser. Derimod kan tilsynet ikke efter den gældende lov på eget initiativ foretage sådanne undersøgelser, ligesom tilsynet ikke inden for dette område har mulighed for at gribe ind, selv om der konstateres urimelige priser.

På dette område er det regeringens opfattelse at en udbygning af prislovgivningen under de nuværende forhold vil være påkrævet, og ved det fremsatte forslag til en ny lov om indseende med priser foreslås monopoltilsynets beføjelser derfor udvidet på følgende punkter:

Ved lovforslagets § 1 foreslås, at monopoltilsynet — foruden efter anmodning fra forbruger-, producent- eller handelsorganisationer — tillige kan foretage undersøgelser af pris- og avanceforholdene på eget initiativ på områder, hvor tilsynet finder der bør tilvejebringes offentlighed om prisdannelsen. Dette vil således være tilfældet, hvor der er formodning om at prisdannelsen er urimelig eller konkurrencen ikke er tilstrækkelig virksom. De pågældende undersøgelser skal offentliggøres, men det påhviler som hidtil tilsynet forinden at give de pågældende organisationer lejlighed til at udtale sig.

Endvidere gives der ved lovforslagets § 2 monopoltilsynet hjemmel til at gribe ind ved fastsættelse af retningsgivende priser eller højestepriser og -avancer, såfremt en undersøgelse af pris- og avanceforholdene viser, at der inden for det pågældende område forekommer urimelige priser.

Endelig har man ved forslaget § 3 givet monopoltilsynet udvidet adgang til — ligeledes efter forhandling med forbrugerorganisationerne og vedkommende erhvervsorganisationer — at fastsætte regler om fakturering og mærkning eller skiltning med pris på de områder, hvor tilsynet efter en foretaget undersøgelse finder at sådanne foranstaltninger vil være egnede til at fremme konkurrencen.

Offentlighed om prisdannelsen er i perioder med normal vareforsyning et vigtigt middel til at fremme konkurrencen og sikre en sund prisdannelse. Der må derfor efter min opfattelse tillægges den udvidede adgang til at foretage prisundersøgelser betydelig vægt. Når undersøgelserne foretages på saglig, objektiv basis, vil de kunne bidrage til at klarlægge pris- og avanceforholdene og give mulighed for at tilvejebringe en mere saglig offentlig diskussion om pris- og produktivitetsudviklingen og om spørgsmål som forholdet mellem producent- og forbrugerpriser, f. eks. for landbrugsvarer. Således som diskussionen om prisudviklingen har forment sig, må de erhvervsdrivende formentlig selv være interesseret i at få prisdannelsen klarlagt.

Inden for områder med varerigelighed og mange konkurrerende virksomheder er den mest effektive kontrol med prisudviklingen den, som forbrugerne selv udøver ved at holde øje med priser og kvaliteter og skifte handlende, hvis de føler sig misbrugt. Forudsætningen for, at den frie konkurrence således virker efter sin hensigt, er, at forbrugerne er vågne og prisbevidste. Med det store og skiftende vareudvalg kan det imidlertid være vanskeligt for forbrugerne at skaffe sig det fornødne overblik til at foretage en sammenligning mellem de forskellige varer, der udbydes, og det er derfor naturligt at lægge vægt på foranstaltninger, der kan lette forbrugerne i udøvelsen af deres funktion. Med henblik herpå har man ved det foreliggende lovforslag givet monopoltilsynet udvidet adgang til at